

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

„JUTRA“

Obvezna telesna vzgoja mladine

NOVI VELEPOMEMBNI ZA KON ZA NAŠ NAROD.

Narodno predstavništvo razpravlja te dni o zakonu o obvezni telesni vzgoji vseh državljanov, katerega je izdelal resorni minister g. Lavoslav Hanžek. S tem zakonom se uvaja obvezna telesna vzgoja za vso mladino, dečke in deklice, fante in dekleta v šolah in po šolanju, do vojaške službe ali univerze, od nosno do 20. leta starosti. Na tej osnovi je zgrajen skupni sistem telesne vzgoje tako, da bo mladina od vstopa v osnovno šolo dobivala telesno vzgojo ves čas šolanja in jo potem nadaljevala v nedeljskih tečajih, ki bodo na sedežih osnovnih šol. Glede obstoječih društev za telesno vzgojo določa zakon, da lahko vrše obvezno telesno vzgojo tudi Sokolska društva in Sokolske čete ter druge slične ustanove, ki bodo svoje delovanje prilagodile določbam tega zakona. V trenutku, ko bo stopil fant v vojsko, se bo njegova vzgoja izpopolnila še s posebnimi potrebami in cilji narodne obrambe. Mimo telesne vzgoje se bodo te edine bavele tudi še s prosvetno vzgojo, izpopolnjevanjem moralnih odlik, nacionalne zavesti, spoznavanjem kulturnih pridobitev in veščin za v prostovoljnih disciplinah za individualne in kolektivne akcije.

V prvem členu zakona so obloženi motivi in cilji zakona. Splošna telesna vzgoja državljanov se uvaja v cilju telesne, moralne in nacionalne vzgoje mladine. Potom telesne vzgoje naj se mladina vzgaja v prostovoljni disciplini, obenem pa naj se na ta način dvigne viteški duh naroda in vzbudi zavest o potrebi in pripravljenosti za aktivno sodelovanje pri obrambi države in narodne integritete ter zgodovinskih pridobitev sedanje generacije, naše nerazdeljive domovine Jugoslavije. Potom telesne vzgoje naj se pa izboljša tudi splošno narodno zdravje, dvigne telesna odpornost, sposobnost ter duševna vzdržljivost ter okrepi energija posameznikov in celote. Obenem naj se izpopolnijo tudi splošne narodne odlike, ki so s socioloških in narodnopolitičnih vidikov pogoj normalnega narodnega življenja. Končno naj služi obvezna telesna vzgoja tudi povzdigi splošnega kulturnega nivoja našega naroda na ono stopnjo, ki mu je določena po njegovih rasnih sposobnostih in po njegovi politični usodi.

Minister dr. Hanžek je v svojem eks-poziciji v narodni skupščini naglasil, da so to glavni in edini cilji obvezne telesne vzgoje, ki naj se uvede s tem zakonom še prav posebno zaradi tega, da se končno razprši nezaupanje vseh onih, ki vidijo v telesni vzgoji mladine samo nepotrebno telesno izpopolnitev, čeprav je jas-

no, da posega telesna vzgoja globoko v področje narodne zavesti, miselnosti, značajnosti in sploh vse duševnosti mladine. Smatral sem za potrebno, je dejal, da docela jasno označim cilje obvezne telesne vzgoje posebno zaradi tega, da razblinim nezaupanje vseh onih, ki vidijo v tem samo ustvarjanje nekih prikritih, neoznačenih tendenc agresivnega političnega in vojaškega značaja. Do take miselnosti so lahko prišli samo oni, ki so gledali razvoj razmer in reševanje tega vprašanja v drugih državah, kjer je telesna vzgoja zares dobila tak značaj. Vlada pa misli, da nimamo mi Jugoslavlani prav nobenega vzroka ne potrebe, da bi dajali telesni vzgoji naroda agresivne namene.

Demokratski duh našega naroda, viteška morala in viteštvo narodnega življenja, vse to govori že samo po sebi dovelj jasno proti temu, da bi se telesna vzgoja usmerjala v kake druge namene, razen onih splošno nacionalnih in kulturnih. Kakor nismo pri sestavi tega zakona sledili tujim idejnim tendencam, prav tako tudi nismo posnemali tujih zgledov na področju organizacije telesne vzgoje. Računajoč z našimi potrebami in upoštevajoč naše razmere, obliko površine naše zemlje, socialni sestav našega naroda in razpoložljiva materialna sredstva, smo morali seči po taki rešitvi, ki ustreza našim razmeram in omogoča najpreprostejšo in najcenejšo dosego postavljenih smotrov. Zaradi tega rešuje novi zakon ves problem na ta način, da se ustvarja pred vsem široka narodna podlaga za izvajanje telesne vzgoje. Voditelji tečajev za telesno vzgojo bodo učitelji ali v krajih, kjer so na razpolago tudi drugi sposobni ljudje, oni. Učitelji imajo že sedaj vse pogoje in sposobnosti za to delo, v posebnih tečajih se pa bodo usposobili še za specialne potrebe teh tečajev. Problem materialnih sredstev ne bo kompliciran. Nagrade za voditelje ne bodo obremenjevale preobčutno državnega proračuna. Prav tako tudi glede prostorov ne bo velikih težkoč, ker se bodo tečaji po večini lahko vršili tudi na prostem. Neznatni bodo nadalje stroški za nadzorstvo in orodje, ker bo zadostovalo po večini tudi primitivno telovadno orodje.

Sprejete tega zakona bo za bodočnost celokupnega našega naroda ogromnega pomena. Blagodejne posledice se bodo nedvomno pokazale že v nekaj letih. Posebno pa moramo pozdraviti ta zakon mi tu na severni meji, ker bo obvezna vzgoja gotovo kmalu zatrla še zadnji upliv nemškutarije na doraščajočo mladino.

Naglo padanje ameriškega dolarja

PADEL JE ŽE ZA 41 Odstotkov. -- HUDE POSLEDICE V AMERIKI. -- BEG KAPITALA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

DUNAJ, 17. novembra. Po kabelskih vesteh se je dolar predsinočnim malenkostno popravil, včeraj zjutraj pa je pričel zopet padati in je notiral včeraj v Curihu 307.75, v Parizu 15.29. Tako je dolar doslej padel za točno 41 odstotkov.

PARIZ, 17. novembra. Iz Washingtona se poroča, da tečaj dolarja pada še nadalje in da so posledice tega padanja občutile v veliki meri na vseh ameriških denarnih tržiščih. Ameriški finančni in bančni krogi so splošno mnenja, da bo zavzel izvoz kapitala iz Zdrženih držav še mnogo večji obseg, če ne bo ameriška vlada takoj

opustila svojo sedanjo valutno politiko. Ameriški poučeni krogi pa trdijo, da so le slabi izgledi na kaj takega in da je zato prav lahko pričakovati, da bo prišlo zaradi prevelikega izvoza kapitala do splošne panike in naglega padca cen na vseh ameriških tržiščih.

ZAKON O TELESNI VZGOJI SPREJET
BEOGRAD, 17. novembra. Narodna skupščina je po končani generalni in specialni debati sprejela predlog zakona o telesni vzgoji mladine zelo manifestno in z glasnim odobravanjem. Naslednja seja skupščine bo 23. t. m.

Razorožitveni sporazum za vsako ceno

SIR JOHN SIMON ODPOTOVAL V PARIZ IN ŽENEVO. SKLICANJE KONFERENCE ŠTIRIH ZASTOPNIKOM MALE ANTANTE V RIMU. SIR SIMON BO NAJBRŽE PADEL. INICIATIVA A NGLIJE. KONCESIJE NEMČIJI. VPRAŠANJE POSAARJA.

LONDON, 17. novembra. Anglija je sedaj vse svoje delovanje usmerila na oživiljenje razorožitvenih pogajanj in na vrnitev Nemčije za ženevsko zeleno miljo. V ta namen je odpotoval danes zunanji minister sir John Simon v Ženevo, kjer bo sporočil in razložil stališče angleške vlade. Med potjo se bo sir Simon sestal s svojim francoskim tovarišem Paulom-Boncourjem, nakar bosta skupaj nadaljevala vožnjo v Ženevo. »Daily Telegraph« analizira mislijo sira Simona v tem smislu, da bo Simon oficijelno predlagal sklicanje konference štirih velesil. Tem posvetovanjem, ki bodo nedvomno v Rimu, bo prisostvoval tudi zastopnik malih držav, najverjetneje predstavnik male antante. Z angleške strani se je izrazila želja, da bi rimskim posvetovanjem osebno prisostvoval državni kancelar Hitler, kar bi nedvomno močno dvignilo vrednost zblizanja. »News Chronicle« piše, da se je angleška vlada odločila za preokret v svojem stališču glede razorožitvenih pogajanj šele pod krepkim pritiskom javnega mnenja. Žrtve tega preokreta bo pa najbrže zunanji minister sir John Simon, čigar politiko so vladni krogi prvotno popolnoma odobraval.

LONDON, 17. novembra. Zunanji ministrstva vseh velesil delajo noč in dan s polno paro. Zunanji ministri so v stalnih stikih s poslaniki svojih držav. Bistvo te aktivnosti je razorožitev, ki je doživela v Ženevi tak poraz. Angleška vlada je uvidela veliko nevarnost za evropski mir, če bi se razorožitvena pogajanja popolnoma ustavila. Zato je pokrenila intenzivno akcijo, da bi se vendar dosegel sporazum in ne bo opustila prav ničesar, da se razorožitvena pogajanja nadalju-

jejo. Mimo tega vladnega sklepa pa je splošno mnenje, da bi bilo treba Nemčiji iti na roko in ji dati razne koncesije, ker se je doslej Nemčiji mnogo le obetalo, ničesar pa dejansko dalo ali ustvarilo. To velja predvsem za enakopravnost. Anglija se bo z vsemi silami zavzela za direktna pogajanja med Francijo in Nemčijo ter bo pozneje tudi skrbela, da ta pogajanja ne bi neke običala. Predvčerajšnjim je Paul-Boncour sprejel odpravnika poslova na angleškem poslaništvu, ki mu je sporočil sklepe angleške vlade o potrebi direktnih pogajanj Francije z Nemčijo.

Pariški krogi so včeraj poudarjali, da je veliko sporno vprašanje med obema državama saarsko ozemlje, ki bi ga bilo pri direktnih pogajanjih treba najprej načeti. Nemčija seveda ne bi hotela popustiti, ker je prepričana, da bi se v primeru plebiscita večina prebivalcev saarskega ozemlja izjavila za vrnitev k Nemčiji, česar pa francosko narodno gospodarstvo nikakor ne bi moglo prenesti brez občutne škode. Zato se bo Francija z vsemi silami borila, da ohrani v Posaarju status quo oziroma njegovo podaljšanje. Anglija bo v svoji posredovalni vlogi zahtevala od obeh držav, da pokažeta svoje odkrite karte in zahteve, ki jih bo potem sporazumno skušala spraviti v sklad in urediti. Če se ji pa to ne bi posrečilo, nastane obupen položaj, ker Evropa v tako kočljivem stanju še nikdar ni bila, v kakršnem je prav sedaj. Pri vsem navedenem je nedvomno najznačilnejše dejstvo, da je Anglija naenkrat navdušena in brez pomišljanja pripravljena Nemčiji nuditi najrazličnejše koncesije.

Gospodarsko sodelovanje male antante

PRAGA, 17. novembra. Češkoslovaška brzojavna agencija poroča, da je zunanji minister dr. Beneš, odgovarjajoč na opazke raznih poslancev ob priliki razprave o proračunu zunanjega ministrstva v proračunskem odboru še ponovno naglasil potrebo, da se podrobno izdela gospodarski načrt češkoslovaškega narodnega gospodarstva. Ta načrt bi imel nalogo ustvariti iskreno sodelovanje med kmetijstvom in industrijo ter bi moral v celoti preiti v gospodarski okvir male antante. »Konkretni predlogi«, je izjavil dr. Beneš, »za sklicanje gospodarskega sveta male antante so bili že iznešeni in sem prepričan, da je bil s tem storjen prvi korak k povečanju izmenjave blaga med tremi državami male antante.«

Francoski tisk o zblizanju Poljske in Nemčije

PARIZ, 17. novembra. Francoski tisk splošno izraža zadovoljstvo nad velikim napredovanjem nemško-poljskih odnosov. Francija je vedno skrbela za poljske meje, tako da predstavlja direktna rešitev vseh spornih vprašanj med Berlinom in Varšavo prav za prav resnično razbremenitev Francije. Franciji v bodoče ne bo več treba skrbeti za svojo zavezništvo Poljsko in se bo tako mogla edino in v celoti posvetiti le ureditvi nemško-francoskih odnosov.

IZSTOP ANGLEŠKIH LEVIČARSKIH LIBERALCEV.

LONDON, 17. novembra. Levičarski liberalci, ki jih vodi sir Herbert Samuel, so vendarle izstopili s svojo frakcijo iz vladne skupine. Sir Herbert Samuel je v radiu izjavil, da bo njegova skupina na prihodnji seji spodnje zbornice v tork prestopila odkrito na stran opozicije, in sicer v znak protesta proti razorožitveni politiki Macdonaldovega in Baldwinovega kabineta.

RUSIJA IN USA.

WASHINGTON, 17. novembra. Na včerajšnjih pogajanjih med predsednikom Rooseveltom in Litvinovim je nastala nekoliko znosnejša atmosfera, in to tem bolj, ker je Litvinov pristal na predlog, da se problem odnošajev med Zdrženimi državami in sovjetsko Rusijo razpravlja brez predhodnega priznanja sovjetske Rusije po Ameriki.

POJEDENA LETALCA.

PARIZ, 17. novembra. »Petit Journal« poroča, da sta se francoska vojaška letalca, ki sta 30. junija startala k poletu preko Afrike, morala spustiti na tla v Port Gvineji. Trdi se, da sta letalca padla v roke divjakov ljudozrcev, ki so ju ob priliki neke svečanosti pojedli. Aviatika sta bila Gate in Bree.

Dnevne vesti

Poziv mariborskim društvom

Sokol! Sokol Maribor matica poziva svoje članstvo in naraščaj, da se z znaki udeležijo jutri zvečer bakljade, v nedeljo dopoldne pa spominskih svečanosti na Glavnem trgu. Udeležba pri sprevedu jutri zvečer je strogo obvezna. Zbirališče bo ob pol 19. na Dvořakovi cesti. — Sokol Maribor III. poziva vse svoje članstvo, da se udeležijo polnoštevno spominskih svečanosti ob 15letnici osvoboditve Maribora. Zbirališče je točno ob pol 18. na Zrinjskega trgu pred društveno telovadnico. — Sokol Pobrežje, Tezno, Studenci in Maribor I se zbere ob 18. uri na Dvořakovi cesti.

Strelci! Uprava strelskega okrožja poziva vse strelce iz Maribora in okolice, da je zbirališče za spreved jutri zvečer ob 18. na Dvořakovi cesti.

Narodna obrana vabi vso zavedno mariborsko in okoliško javnost, da se polnoštevno udeležijo manifestacije Maistrovih borcev.

Perunaši! Naše zbirališče je jutri zvečer ob 18. uri v Narodnem domu. Udeležba pri sprevedu je za vse člane mariborskega odbora in sekcij s Teznega, od Sv. Petra in s Pesnice nujno obvezna. Če bo slabo vreme, se bomo zbrali brez koles.

Rezervni častniki in bojovníki! Združenje rezervnih častnikov in bojovníkov, pododbor v Mariboru, poziva vse svoje tovariše, da se udeležijo vsi spominskih svečanosti ob 18.15 na Dvořakovi cesti.

Združenje mariborskih trgovcev poziva svoje člane, da se jutrišnjega spreveda Maistrovih borcev v kolikor mogoče velikem številu udeležijo. Udeležba pa naj se tudi nedeljskih dopoldanskih svečanosti.

Slovenski obrtniki! Slovensko obrtno društvo poziva vse svoje članstvo in obrtniški naraščaj, da se udeležijo jutrišnje bakljade, v nedeljo dopoldne pa službe božje na Glavnem trgu.

Kraljev zastopnik pri proslavah. Velikih spominskih proslav, ki bodo jutri in v nedeljo, se bo udeležil tudi zastopnik Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Zveza Maistrovih borcev sporoča, da se sestanejo njeni člani v nedeljo 19. t. m. ob 8. uri zjutraj v Narodnem domu. Obenem vabi vse zasebnike in društva, ki pomotoma morda niso dobili vabil, da se udeležijo v soboto 18. t. m. ob 21. uri družabnega večera v »Unionu«.

Program proslave petnajstletnice osvoboditve Maribora. V soboto 18. t. m. ob pol 19. uri zbirališče korporacij in društev: Reditelj g. Franjo Lukner. 1. Državna cesta-Pokojninski zavod: Zastopniki oblasti, Zveza Maistrovih borcev, Ipavčeva župa, dobrovoljci, rezervni oficirji. 2. Dvořakova ulica: Sokol, Narodna obrana (vitezke čete), strelske družine, Lovsko društvo, Aeroklub. 3. Vrstoškova ulica: Jadranska straža, Namos, CMD, Jugoslovanska matica in druga kulturna društva. 4. Tržaška cesta: Gasilske čete. 5. Jadranska ulica: Obrtna društva, narodni železničarji, postarji in druge strokovne organizacije. 6. Godbe se naj javijo pred »Pokojniskim zavodom« reditelju spreveda. 7. Kolesarsko društvo »Perun« in druga kolesarska društva se zbirajo na vzhodni strani na Kralja Petra trgu. 8. Avtoklub, motoklub, Ruška cesta, čete na Kralja Petra trgu. — V nedeljo 19. t. m. ob pol 9. uri. Reditelj g. Julij Gustin. Zbirališče društev in korporacij na Glavnem trgu, kjer bodo reditelji odkazali posameznim društvom prostore.

Polovična vožnja za vse udeležence proslav Maistrovih borcev odobrene. Prometno ministrstvo je dovolilo za vse udeležence proslav Maistrovih borcev na območju ljubljanske železniške direkcije polovično vožnjo.

Spremembe v poštni službi. Za dnevničarja pri pošti Maribor I. je imenovan Ludvik Černek; premeščeni pa so manipulantka Erna Koreniničeva iz Maribora v Ormož, Alojzija Adamičeva iz Rogaske Slatine v Škofjo Loko, Anica Mušičeva iz Litije v Mursko Soboto, Ivan Franeli pa iz Bleda v Maribor.

Napredovanje v davčni službi. V višjo položajno skupino so napredovali davčni uradniki Milan Peterlin v Šmarju pri Jelšah, Anton Šoberl v Murski Soboti in Pavel Pirič v Ormožu.

Iz učiteljske službe. Premeščeni so: Julija Kincel-Novačanova iz Dramel v Laporje, Marija Novakova iz Prosenjakovcev v Kobilje, Hilda Požarjeva iz Vidoncev v Srdico, Alojzija Prahova iz Mežice v Kaplo, Terezija Zorzutova iz Strukovcev k Sv. Petru v Savinjski dolini, Kristina Turjakova iz Ribnice na Pohorju v Petrovče, Marija Šetinova z Mute v Šmartno ob Paki, Ivan Pretnar iz Zavrča v Dol pri Hrastniku, Daniela Levstikova s Sladkega vrha v Gaberje pri Celju, Josipina Kocbekova od Sv. Jurija v Šafarsko, Jožef Kocbek od Sv. Bolfenka v Šafarsko, Božidar Horvat od S. Janža na Dravskem polju k Sv. Antonu v Slov. gorah, Maksa Hauptmannova iz Šmartnega pri Slovenjgradcu na Muto, Ljubica Grmovškova z Mute v Šmartno; Bogdan Golmajer iz Gradaca v Bučevo vas.

Nov grob. Danes zjutraj je preminila v starosti 67 let žena upokojenega železničarja ga. Janja Robaševa. Pogreb pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob pol 15. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Bodi ji ohranjen lep spomin; žalujočim preostalom naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa. Danes zjutraj je umrl v Mariboru v starosti 40 let rezervni kapetan in trgovec g. Josip Videmšek. Pogreb bo jutri v soboto ob 15.45 na mestnem pokopališču na Pobrežju. — V Svečini pa je umrl sinoči šolski upravitelj Josip Berce. Priljubljenega šolnika bodo pokopali v nedeljo zjutraj ob 8. na tamkajšnjem pokopališču. Bodi obema pokojnikoma lahka zemlja domača, žalujočim preostalom pa naše globoko sožalje!

Nagla smrt. Na Koroški cesti stanujočega 45letnega pomočnika Štefana Lukmana je zadela v sredo zvečer srčna kap. Ko je prišla njegova gospodinja v njegovo sobo, ga je našla mrtvega.

Ljudska univerza v Mariboru. Drevi ob 20.15 predava o »Moderni Palestini« na podlagi mnogih lepih projekcij g. univ. prof. Novak iz Zagreba. V prvi vrsti bo govoril o velikanskem razvoju, ki ga je doživela dežela v zadnjih decenijah, ozadje pa bodo tvorili veličastni prastari spomeniki. Jutri v soboto pa govori g. profesor o Tuthankamenu.

Občni zbor »Napredka«. Mariborsko dijaštvo je te dni zborovalo. Marsikdo ne polaga zborovanju mladih posebne važnosti, a komur je mladina količkaj pri srcu, ta se je lahko prepričal, da se je na tem zboru pokazala v novi luči. Tradicija je padla. Občni zbor je otvorila doseđanja predsednica Anika Vomerjeva. Iz poročil društvenih funkcionarjev se je videla ona delavnost, ki so jo žrtvovali tovariši društvu. In vendar je celotni pogled na preteklo poslovanje nezadovoljiv. Tudi ideali imajo svoje meje, in ovire, ki se mladini postavljajo, so neumestne. Novemu odboru bo predsedoval Štefan Nabrgoj. Druge važne funkcije pa so podeljene Černiču, Andiču in Vomerjevi. Sami mladi. Ni res, da so le višješolci lahko predsedniki, ki pa imajo ponavadi malo smisla za nacionalno vzgojo mladih tovarišev. Občni zbor je pokazal, da zmaga le zavednost in skupnost. Vse tovariše in tovarišice pa vabijo in kličejo »Napredkarji« v svoj krog.

Društvo jugoslovanskih državnih upokojencev v Mariboru vabi odbornike k izredni seji, ki bo v soboto 18. t. m. ob 15. v Cankarjevi sobi Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu. Vse ostale člane pa poziva, da se polnoštevno udeležijo proslav, ki jih priredi Zveza Maistrovih borcev 18. in 19. t. m. Društvo se bo korporativno udeležilo v soboto zvečer bakljade, v nedeljo pa službe božje na Glavnem trgu in vseh drugih svečanosti.

»Mornarska sekcija J. S.« v Mariboru se tem potom zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k lepo izvedeni mornarski proslavi 4. novembra. Odbor.

Grajska klet. Danes velika izbira morskih rib. Prodeto s polento, kalamari rižoto in polenovke.

Godbeno društvo »Lira« priredi v soboto 18. novembra zvečer veselico s plesom v gostilni gospe Sluga v Studencih. Začetek ob pol 20. uri. V plesni dvorani bo sviral društveni orkester. Studenci in okoličani so prijazno vabljeni k udeležbi. Odbor.

Krožen inženirjev in dipl. tehnikov Zveze mladih intelektualcev ima svoj redni članski sestanek v petek ob 20.

Prepovedana knjiga. Notranje ministrstvo je prepovedalo v naši državi knjigo izpod peresa Ervina Sarkotiča: »Aufbau des Abendlandes und Arbeitsplan auf Grund des Viermächtepaktes«.

»Mornarska sekcija J. S.« poziva vse člane, da se korporativno s čepicami udeležijo bakljade Maistrovih borcev v soboto, dne 18. novembra. Zbirališče ob 18.15 na Kralja Petra trgu pred Cirilovo prodajalno, dne 19. novembra pa službe božje na Glavnem trgu odnosno v stolnici. Zbirališče ob 9. uri v restavraciji »Narodni dom«. Udeležba strogo obvezna. Vabijo se tudi vsi bivši mornarji, ki še niso včlanjeni. Odbor.

Prvi kongres dentistov. Jutri v soboto in nedeljo 19. t. m. bo v Zagrebu prvi kongres dentistov in dentistov tehnikov iz vse naše države. Za kongres je dovoljena polovična vožnja.

»Velika kavarna«. Vsak dan koncert balalajk!

Obvezno nezgodno zavarovanje učencev tehniških in obrtnih šol. Minister za trgovino in industrijo je izdal pravilnik o zavarovanju učencev zoper nezgode, po katerem morajo biti učenci srednjih tehniških in moških obrtnih šol, ki imajo poleg teoretičnega tudi praktičen pouk v delavnicah na terenu in v laboratorijih. Zavarovanje učencev velja za šolsko leto in se mora vsako leto obnoviti. Pogodba o zavarovanju bo vsebovala obvezo za zavarovalnico, ki bo izplačala v primeru nesreče za vsakega učenca 50.000 Din, če bi postal stalno nesposoben. V smrti primeru pa njegovim staršem 50.000 Din in 5.000 Din za pogrebne stroške. Vsak učenec pa mora plačati določeni znesek, kakor hitro se bo šolska uprava odločila za najugodnejšo ponudbo zavarovalnic.

Poneverbe pri zvezi Nabavljalnih združenj ponovno pred sodiščem. Beograjsko sodišče je obnovilo razpravo proti uradnikom Buliču in Markoviču, ki sta bila zaradi velikih poneverb obsojena, in sicer Bulič na 7 let ječe in povrnitev škode v znesku nad 1 milijon dinarjev, Markovič pa na leto dni strogega zapora in na povrnitev škode v znesku Din 10.000. Ker pa je Bulič v svoji pritožbi navedel, da je bil Markovič njegov šef in da je po njegovih nalogih izvršil poneverbo, je prišlo radi tega do ponovne razprave, na kateri Bulič opisuje, kako so bile izvedene vse poneverbe.

Razpisana zdravniška služba. Banska uprava je razpisala mesto šefa kirurškega oddelka na banovinske splošne bolnišnice v Mariboru. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno, odnosno banovinsko službo ter kvalifikacijo za šefa oddelka. Prošnje je vložiti do 24. t. m. pri banski upravi.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 18. t. m. Ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; 18: plošče, stanje cest; 18.30: zabavno predavanje, predava Bi-težnik; 19: ljudski nauk o dobrem in zlu, predava dr. Veber; 19.30: zunanji politični pregled, predava dr. Jug; 20: šramel-kvartet (Dolinšek); 20.30: Fantje na vasi; 21: valčkova ura, radioorkester in plošče; 22: čas, poročila in radiojazz.

Kino Union. Od danes dalje prvovrstni Bolvaryjev vefilm »Noč velike ljubezni« z Gustav Fröhlichom in slavno kolatorno pevko Jarmilo Novotno v glavnih vlogah. Globoka vsebina, krasni naravni posnetki Carigrada, fina glasba od Roberta Stolza, bogata oprema.

Grajski kino. Danes v petek zadnji dan dvojni spored »Emden« in »Privatna tajnica«. V soboto se začne izborna veseloigra »Pripovedke gospodične Hoffmannove«. Kritika pravi o tem filmu, da je najveselejša in najboljša veseloigra zadnjih časov. Anny Ondra je srčkana in šarmantna kakor še nikdar. V soboto najnovejši Paramountov žurnal.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesa.

Na oboj gledališče

REPERTOAR.

Petek, 17. novembra. Zaprto.
Sobota, 18. novembra ob 20. uri »Gospoda Glembajevi«. Znižane cene. Zadnjič.
Nedelja, 19. novembra ob 15. uri »Roksi«. Znižane cene. Zadnjič. Ob 20. uri »Studentje smo«.

Ne zamudite poslednje uprizoritve drame »Gospoda Glembajevi«, ki bo v soboto 18. t. m. po znižanih cenah. To odlično Krležino delo je nastudiral najboljši jugoslovanski režiser dr. Branko Gavella. »Gospoda Glembajevi« so letošnja najboljša dramska uprizoritev.

V nedeljo popoldne ob 15. uri uprizorje »Roksi«, jako zabavno in pristrčno veseloigro ameriškega pisatelja Connorsa, poslednjič v sezoni. Veljajo znižane cene. Ta predstava je pred vsem namenjena onim ljubiteljem neprisiljene zabave, ki sicer med tednom ne utegnejo v gledališče. — **Zvečer** bo prva ponovitev Bučarjeve jazz-operete »Studentje smo«, ki je ob premieri v torko naletela na splošne simpatije občinstva, kar gre pred vsem na rovaš temperamentne in zanosne muzike ter vedrega humora polne vsebine. Dejanje je vzeto iz dijaškega življenja ter se godi na Rabu.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne možga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Zakleti kraljevič« na sokolskem lutkovnem odru. Lutkovno gledališče Sokola matice v Narodnem domu bo igralo v nedeljo 19. t. m. ob 15. uri izvirno pravljico »Zakleti kraljevič«, in sicer prvi del v 6 slikah. Otroke opozarjamo, da vstop v prostore Narodnega doma ne bo dovoljen pred pol 15. uro.

Krožni izleti s parnikom »Kraljica Marija«. Jugoslovanski Lloyd priredi v sezoni 1934 s parnikom »Kraljica Marija« 7 krožnih izletov, na katerih je predviden obisk Turčije, Sirije, Palestine, Grčije, Egipta, Italije, Maroka, Severne Afrike, Španije, francoske riviere in Dalmacije. Prvo potovanje traja od 9. do 29. aprila, drugo od 1. do 22. maja, tretje od 23. maja do 5. junija, četrto od 2. do 21. julija, peto od 23. julija do 11. avgusta, šesto od 5. do 18. septembra in sedmo potovanje od 21. septembra do 12. oktobra. Cene od Din 2.800 naprej. Informacije, prospekti itd. pri »Putniku«, Aleksandrova 35, tel. 2122. Z ozirom na dejstvo, da so ta vsakoletna potovanja Jugoslovanskega Loyda postala izredno priljubljena, opozarjamo cenj. občinstvo že danes na to ugodno priliko, ogledati si za skromen denar francosko riviero in druge lepote Sredozemskega morja.

Trg za ribe. Današnji trg za ribe je bil bogato založen. Prodajali so sardelce po 12, skombre po 18, grade, sipe, mole in morske rake po 22 Din, žive krape po 15 Din, ščuke pa po 18 Din za kilogram.

Sejem za živino. Na sejem 14. t. m. so prignali 547 glav živine, in sicer 7 konjev, 10 bikov, 118 volov, 407 krav in 5 telet. Kupčija je bila na izredno živahnem sejmu dobra in je bilo prodanih 252 glav. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 3.75 do 4 Din, poldebili 2.50 do 3 Din, voli za rejo 1.50 do 2 Din, biki za klanje 3 do 3.50 Din, klavne krave 3 do 4 Din, plemenske 1.50 do 2.25 Din, krave za klobase 1.75 do 2 Din, molznice in breje krave 2 do 2.50 Din, mlada živina 3 do 3.75 Din, telet 5 do 6 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso bikov, krav in telic 5 do 10 Din, teletina I. vrste 14 do 16 Din, II. vrste 8 do 10 Din, sveža svinjina pa 10 do 18 Din kilogram.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazalo toplomer 7.4 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 6.2 stopinj C; barometer je kazal pri 14.4 stopinjah 738.5 reduciran na ničlo pa 736.6; relativna vlaga 94; preteklo noč je padlo 0.5 mm dežja.

Maistrovi borci

»VSI ZA MAISTROM POJDEMO...«

Ko pregledujemo prijave iz vseh krajev naše domovine, osebne pripombe poedincev z izrazi iste domovinske ljubezni in pripravljenosti žrtvovanja, se mi vzbude živo spomini na delo in odločnost posameznika, ki je doprinesel zgodovinski drobec za osvoboditev našega Maribora, severne meje in očuvanja narodnega premoženja. Majhna četa častnikov, podčastnikov in moštva, ki se je pod spretnim vodstvom generala Maistra pripravljala, da v danem trenutku zasede Maribor, si je bila v svesti, da rodi uspeh le nagel in drzen udarec. In 1. november 1918 je bil dan naše preizkušnje.

V naglici, ki so je vajeni le vojaki, je bila vojašnica v Melju naša. Na drogu nad vhodom je zaplapolala naša trobojnica. Prevzeli smo vse objekte. Nemško moštvo je na odločen poziv generala Maistra klaverno zapustilo vojašnico. Žal, pa je odšlo tudi mnogo naših. Postavili smo straže, obrambo in sestavili prvo četo. Bilo nas je bore malo; za obrambo v primeru napada skoraj nič, a nemške vojašnice polne. Zanesli smo se na strojnice. Če se dobro spominjam, sta bili porabni samo dve. Druge je napravil neporabne nadporočnik Saler. Odstranil je najvažnejše sestavne dele in pobegnil v Pesnico.

Noč je potekla v pričakovanju napada. Nekako ob 2. uri zjutraj sem se javil generalu Maistru. Nadzorovala sva straže na kolodvoru in pri skladišču. Zjutraj so že prihajali poedinci, častniki in moštvo. Ojačili smo straže na obeh kolodvorih. Lačno vojaštvo, ki se je vračalo s fronte, si je zaželelo ropanja v mestu. Žal so mo

rale stopiti v akcijo celo strojnice. Povsod je bilo treba pomoči. Najhujše je bilo na glavnem in na koroškem kolodvoru, nič manj ali še huje na Pragerskem. Vsa čast železničarjem, ki so tvegali življenje, zlasti na Pragerskem, pred ogrsko soldatesko. Pragersko in glavni kolodvor sem okusil na lastni koži. V predmestju in okolici pa so gorele barake, ljudje so ropali. Vsi častniki in vse moštvo je bilo neprenehoma v službi; odmora ni bilo, ker ni bilo nadomestila. Nočem navajati imen. Čast vojaku prostaku, ki je bil na straži tri dni.

In po razorožitvi nadute zelene garde, ki je ovenčala naš polk s pravim vojaškim ponosom in rešila Maribor nemške soldateske in prevzetnosti, je poslal general Maister svoje čete na mejo. Izmučeni in sestradani srbski ujetniki, ki so se vračali iz avstrijskih taborišč, so ostali tu in se borili ramo ob ramo z našimi v Špilju. Zasedli smo progó Špilje - Radgona, zastražili Muro in Prekmurje in tudi v tužnem Korotanu so padle naše žrtve. Mnogo, mnogo bi jih bili takrat potrebovali. Nekateri so peli in vriskali v navdušenju, drugi so se borili. Neki angleški oficir je rekel v Špilju: »Vzemite, kar je vašega in držite!« Pa so nam vendar mnogo vzeli. Razočarani smo se morali ukloniti sklepu veselil.

Obnovili bomo sedaj vse te lepe in ne-lepe spomine, veselili se tega, kar smo priborili s svojim delom in čakali trenutka, ko bomo zopet lahko dokazali resničnost Maistrove pesmi.

Franjo Luknar.

ALBUS
terpentinovo milo
odstrani vso nesnago
in varuje Vaše perilo.

Premiera domače operete

»Študentje smo.«

Metka Bučarjeva je napisala libreto. Na otoku Rabu tabore ljubljanski akademiki in še profesorja imajo s seboj. Brez ljubezni seveda ne gre, pa prideta tja še dve mladi Ljubljančanki z materjo, ovdovelo trgovko, ki bi rada poročila svojo hčerko Nado s »trgovsko naobraženim« gospodom in ji zato vsiljuje Hrvata Breithuta, ki ga dekleta ne mara, ker ljubi mladega lepega jurista Ladota. Da bi prišel »v družino«, ga predstavijo tovariši materi kot Ladota Kobeta iz Celja, sina veletrgovca. Toda mati, sama nekoč zaljubljena v starega Kobeta, ga s pisnom zvabi na Rab, kjer se naposled »razkrije« vsa pustolovščina. Vendar se vse konča srečno, saj se v taki opereti mora. Zarok je kar cel kup: Lado in Nado, Nina in Živko, Nadina mati Gizela in vdovec Koba ter za nameček še profesor Golob in bivša subreta Klara iz Maribora. Ta libreto je po vsebini nenavadno reven, dogodki so slabo povezani, vse je bolj revljskega značaja, toda brez značilnosti revije.

Danilo Bučar je napisal za ta libreto glasbo, ki je instrumentirana na jazz. Ta glasba ni posebno originalna, povsod zasledimo prizvoke že znanih melodij, je pa kot taka učinkovita, zvaneča in polizana, kot vse take stvari, ki so napisane za sedanost ter apelirajo na površinska čustva. Publika se kmalu nauči teh melodij in kupletov ter jih raznese na ulico. Navidezen, zunanji uspeh je zato neizogiben. Režiser g. V. Skrbinšek in dirigent g. Herzog sta se z vneto zavzela za to domačo opereto in storila vse, kar sta mogla. Pokarati pa moram ob tej priliki odersko razsvetljavo (kar pa ne velja le za to delo); prehodov iz dneva v mrak in iz mraka v noč itd. ne zna ustvariti tako, da bi nudili nekaj iluzije. Kar iz solčnega dneva cepnemo v eni minuti v trdo noč in mesečino. In vendar je tudi razsvetljava nekaj!

Primadona in tenorist ne prideta kdove kako do veljave. Odmerjeno jima je malo učinkovitih nastopov. Vendar sta gđ. Udovičeva kot Nada in g. Sancin kot Lado dobro nastopila. Še manj prilike za izživetje imata subreta in njen partner, podala sta Nino g. Barbičeva in Živka g. Daneš. Več simpatij libretistke in komponista uživata stara Klara in profesor Golob. Ga. Savinova in g. Pavle Kovič sta bila zato središče zabave. Mater Gizelo Senčarjevo je odigrala ga. Zakrajškova, starega Kobeta g. Rasberger, Breithuta g. Furijan, suhega gospoda g. V. Skrbinšek, natakarija g. Crnobori, prodajalko cvetic gđ. Starčeva. Ostali študentje so bili gg. Nakrst, Grom, Medven in Blaž. Komparserija, zbor, ostalo je bilo dobro.

Gledališče je bilo pri premieri v torek dobro obiskano. Ploskalo je veliko in zvalilo ponovno na oder igralce, libretistko, komponista in režiserja. Bilo je tudi več vencev, šopkov in drugih daril. Opereta bo najbrže še velikokrat napočila hišo.

-r.

Sokolstvo

Članom lezdnega odseka mariborske sokolske župe! Pozivajo se vsi bratje jahalci, da se sigurno udeležijo proslave osvoboditve Maribora. Zbor bo v soboto ob 18.30, v nedeljo pa ob 9. uri v jahalnici v kroju! Zdravlo!

Sokolska četa Radvanje poziva vse svoje članstvo k polnoštevilni udeležbi pri proslavi 15letnice priključitve mesta Maribora in njegovega zaledja k Jugoslaviji po junakih generala Maistra. Zberemo se v Novi vasi pred pekarno Ledinek v soboto ob 18. uri, v nedeljo pa ob pol 9. dopoldne. Načelnik.

Sport

Mariborski nogometni derby. V nedeljo 19. t. m. bodo imeli prijatelji nogometnega sporta priliko, da prisostvujejo zanimivi nogometni tekmi. V tekmovalni za prvenstvo LNP se bosta spoprijela ISSK Maribor in SK Železničar. Vse tekme med obema kluboma so bile doslej vedno zelo zanimive in ogorčene borbe za zmago. Pričakovati je torej, da bo tudi nedeljsko srečanje med obema kluboma nudilo zares prvovrsten sportni užitek, in to tembolj, ker se bo tokrat šlo za točke, ki jih oba nasprotnika nujno potrebuje. Tekma se bo odigrala ob vsakem vremenu na igrišču SK Železničarja na Tržaški cesti.

Nacionalna liga. JNS je odredil termine za še ne odigrane tekme, in sicer: 26. t. m. Hašk:Concordia in Jugoslavija: Primorje v Beogradu, 3. decembra Hašk: Jugoslavija v Zagrebu in BSK:Vojvodina v Beogradu, 10. decembra pa Hašk: Vojvodina v Zagrebu.

Nedeljske prvenstvene tekme sodijo: V Mariboru SK Železničar:ISSK Maribor g. Deržaj; v Ptuj SK Drava:SK Svoboda g. Vesnaver; v Murski Soboti SK Mura:SK Panonija g. Bizjak in v Čakovcu SK Gradjanski:SK Ptuj g. Kopic. Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Prvenstveno tekmo SK Železničar rezerva:ISSK Maribor rezerva sodi g. Nemec. Naproša se g. Vesnaver, da pregleda pred prvenstveno tekmo SK Drava:SK Svoboda skupno s službojučim odbornikom igrišče SK Drave v Ptuj v svrhu verifikacije.

Mariborski Akademski sablaški klub. Radi prihoda sablaškega trenerja velja od vključno 20. t. m. nov razpored: Ping-pong sekcija: vsako sredo in soboto od 20. do 22. ure, kakor do sedaj. Lahkoatletska gimnastična sekcija: vsak ponedeljek in četrtek, kakor do sedaj. Sablaška sekcija: Skupina A: gg. dr. Stukelj, dr. Senica, dr. Kac, ravnatelj Neralč, Neralč jun. in oba Škapina jun. vsako sredo in soboto od 18. do 20. ure. Skupina B: dame: Uršičeva, Kušarjeva, Pihlerjeva in Mirovičeva ter gg.: dr. Pihler, prof. Cestnik, Vičar, Zupanc, Uršič, Tschare, Vernik vsak ponedeljek in četrtek od 20. do 22. ure. Skupina C: dame: Oblak, Levak, Peklar, Košak, Miklavčič, Bernhard ter gg.: Košak, Miklavčič, Bizjak, dr. Lettner, Wenzlik, Hribšek, Varšek, Glebov, vsak torek in petek od 20. do 22. ure. Morebitne zaželenje zasebne ure izven rednih vaj je prijaviti trenerju pri vajah. Člani kluba imajo pravico do zasebnih ur brezplačno. Upravni odbor.

Uletova koča na Peci. Smučarje in vse ostale prijatelje belega sporta obveščamo, da je zapadlo na Peci preko 1 meter snega in bo radi tega Uletova koča na Mali Peci zaenkrat oskrbovana vsako soboto, nedeljo in praznik ter dan pred praznikom, od 1. decembra dalje pa stalno vsak dan. Ker je tudi avstrijska koča pri Knipsu celo zimo odprta, se nudi prilikost smučanja preko cele Pece. Da bodo posetniki v Uletovi koči zadovoljivo postreženi, prosimo podpisano podružnico za večje skupine posebnih prijav. Kdor hoče spoznati lepote zimске narave, naj se poda na Peco!

Občni zbor Jugoslovanske lahkoatletske zveze bo 17. decembra v Zagrebu. Jugoslovanska pavalna zveza pa bo imela svoj občni zbor 26. t. m. v Zagrebu.

Radio prenos nogometnih tekem. V nedeljo 19. t. m. bo radio postaja Beograd prenašala nogometno tekmo Gradjanski:BSK, in sicer drugi polčas. Radio postaja Curih pa bo prenašala meddržavno tekmo Nemčija:Švica.

Konverzacija.

— Milostiva, ali ste vdova ali ločenka?
— Ločenka. Toda to je pogreška močnega moža. Če bi bil on umrl, bi bila jaz danes — vdova.

Naš Narodni dom ob preobratu

Zasluga Posojilnice za osvoboditev Maribora.

Ob 15letnici osvoboditve Maribora in njegovega zaledja izpod nemško-avstrijske oblasti je potrebno poudariti prav posebej še doslej v zgodovini našega mesta skoro neopazeno vlogo enega najuglednejših tukajšnjih slovenskih denarnih zavodov in njegovega načelstva v prevratnih dneh meseca novembra in decembra pred 15. leti. V knjigi, ki jo izdala Posojilnica v Mariboru ob svoji 50letnici v letošnjem letu, opisuje Styliakus to dobo pod naslovom »Velika vojna in preobrat« takole:

Končala se je velika vojna in vprašanje bodoče usode Maribora in Podravja je bilo odvisno od tega, kdo bo aktivnejši, mariborski Slovenci ali Nemci. Naši rodni svet je bil sicer ustanovljen in general Maister je prevzel v svoje roke vojaško oblast v Mariboru. V tem odločilnem trenutku pa je manjkalo slovenskim denarja, dočim so ga imeli Nemci dovolj, saj je stala za Nemci in njihovo zeleno gardo mariborska mestna občina z vso svojo finančno močjo.

K ostalim težkočam Slovencev se je tako pridružilo še finančno vprašanje. Ko iz Ljubljane in od nikoder ni bilo nobene pomoči, tedaj sta omogočila Posojilnica in njen predsednik dr. Rosina rešitev Maribora. General Maister opisuje to z besedami: Narodni svet je potreboval denarja in dr. Rosina je odprl blagajno posojilnice ter nakazoval prav visoke vsote, češ, denar je slovenski, če nam pomaga rešiti, kar se rešiti da, je prav, če ne, gremo pa tako mi vsi in denar, in je zaključil stavek s takim podkrepilom, da je držalo kakor petkrat začeteno pismo. Celotna vsota, ki jo je novembra in decembra leta 1918 izdala Posojilnica narodnemu svetu, je znašala 2 milijona kron. Narodna vlada v Ljubljani je ta znesek čez 3 leta povrnila.

Pomen tega koraka Posojilnice in njene predsednika moramo razumeti, če upoštevamo, da se je s tem denarjem hranilo, preskrbovalo in plačevalo slovensko vojaštvo, ki je rešilo Maribor pred Avstrijo. Če pa upoštevamo možnost nasprotnega primera, po katerem bi Maribor pripadel Avstriji, potem bi pomenil ta korak konec Posojilnice, za merodajne odbornike pri Posojilnici pa je bilo, kajti kakega poročstva za denar, ki ga je Posojilnica izdala Narodnemu svetu, oziroma generalu Maistru. Posojilnica ni imela nikjer. Po pomenu in po po-

sledicah predstavlja ta korak zgodovinsko delo v naši preteklosti.

Odbor Posojilnice se je sestavljal v teh prevratnih mesecih iz sedaj že pokojnih dr. Frana Rosine kot predsednika, ter Radoslava Pipuša, Henrika Schreimerja, dr. Vladimira Serneca, dr. Franca Vouška ter še živečih dr. Viktorja Kaca in Vilka Berdajsa.

Posojilnici v Mariboru in njenemu vodstvu v prevratnih mesecih leta 1918 je dolžna tudi danes ob 15letnici izreči slovenska javnost svoje priznanje in svojo pohvalo.

Poljčane

Občni zbor tukajšnjih gasilcev, je bil v sredo tudi pri nas z namenom, da se društvo preosnuje po pravilih, ki jih predvideva novi gasilski zakon. Zborovanje je dobilo slovesen poudarek s tem, da se je vršilo v dvorani hotela Bauman in je bilo polnoštevilno obiskano. Po uvodnem pozdravu poveljnika na župana in ostale zborovalce, je g. dr. Hronovskij obrazložil na kratko pomen gasilskih čet in važnost nalog, ki so jim dodeljene po novem zakonu, med katerimi ni najmanjša obrambna služba. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo nato razvidno, da je društvo res delavno: Imelo je 2 vaji z motorno brizgalno, 15krat je pomagalo pri požarih, enkrat pa pri reševanju avtomobila. Steje 21 rednih in 163 podpornih članov ter je imelo 7 sej in 2 članska sestanka. Tudi blagajna se vodi vzorno. Društvo gre v 46 letu. Pri volitvah je bil za načelnika ponovno izvoljen g. Josip Bauman, za poveljnika g. Anton Medved, za tajnika g. Zebler, blagajnika g. Adolf Bauman, vodja plezalcev g. Jože Gajšek, nadzornika uprave g. Sima, društvenega zdravnika pa g. dr. Hronovskij. V nadzornem odboru so gg. dr. Hronovskij, Pepelnak, Geuer, Mesarič, Soršek in Zebec, ki je bil tega dne sprejet kot nov član v četo. Vsi ti so po novem zakonu svečano prislegli, nakar je bil občni zbor gasilske čete — kot se zdaj po novem imenuje — lepo složno in z uspehom zaključen.

Stoletnica rojstva pisatelja Lieja.

Vsa Norveška proslavlja te dni na izredno svečan način stoletnico rojstva svojega velikega sina, svetovno znanega pisatelja Jonasa Lieja (rojen 6. novembra 1833, umrl 5. julija 1908), ki se prišteva med največje norveške pisatelje. Ob tej priliki je bila izdana nova ljudska izdaja Liejevih del, v Oslu pa je bila otvorjena razstava njegovih knjig in rokopisov.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah

Na Martinovo nedeljo smo imeli v našem Sokolskem domu prav lep večer. Naši diletanti so nam zaigrali igro »Rok-si«. Reči moramo, da so vsi igralci in igralke svoje vloge dobro rešili. Obisk ni bil tak, kakršnega bi si želeli, je pač gospodarska stiska temu kriva.

Naš Sokol se prav marljivo pripravlja za svojo telovadno akademijo, ki bo v nedeljo 3. decembra. Kakor čujemo bodo letos na programu akademije same res izbrane in efektne točke. Že danes opozarjamo zlasti naše okoličane, da si pridejo ogledat naš nastop.

»Tukajšnje« **Tujsko prometno in olepševalno društvo** se je reorganiziralo in začelo z novim delom. Izdelalo si je prav obširen delovni načrt, ki ga bo skušalo tekom dveh ali treh let izvesti. Društvu predseduje tukajšnji cestni nadzornik g. A. Stanko.

Tukaj je nastopil službo novi sodnik g. Ašič.

Stiriindvajset ur živ v ledu

Spanec Pedro Natiz je živ zamrznil v ledu in ostal v njem 24 ur, ne da bi se mu kaj zgodilo. Pred začetkom te nevarne produkcije sta dva zdravnik ugotovila, da deluje Natizovo srce normalno. S silno napetostjo volje se je Natiz onesvestil, potem so pa namazali njegovo telo z različnimi masčobami in dva pomočnika sta ga položila v kovinsko krsto, napolnjeno z vodo. Srce mu je utripalo zelo rahlo, ko so ga položili v krsto. Odprto krsto so prenesli v drugo sobo, kjer je bila temperatura umetno znižana na 5 stopinj pod ničlo. Kmalu je voda v rakvi zamrznila in Natizovo telo je obležalo v ledu. Krsta z zamrznjenim človekom je ležala na mizi celih 24 ur pod strogo zdravniško kontrolo. Ko so potem led previdno raztopili, je bilo Natizovo telo trdno in hladno, obraz pa mrtvaško blede. Moža so morali pol ure pošteno masirati, potem so ga pa položili v mlačno vodo in že čez pol ure je bil že pri polni zavesti. Mož hoče svoj poskus ponoviti. Pravi, da gre samo za silo volje, kakor pri indijskih fakirjih, in

za intenzivno, več let trajajoče treniranje. Podobne poskuse so delali že večkrat v znanstvenih zavodih z mrzlokrvnimi živalmi, dočim so se pri toplokrvnih, na primer pri pticah, vedno končali s smrtjo.

Rastlina proti revmatizmu

Kaj je revmatizem, ve samo tisti, ki ga je imel ali ga še ima. Ta bolezen je posebno razširjena v Angliji, kjer je revmatičnih ljudi mnogo več, kakor tuberkuloznih. Zato ni čuda, da posebno Angleži povprašujejo po učinkovitem sredstvu proti revmatizmu. V Londonu je pripovedoval raziskovalec Frederic Rawshaw o čudoviti rastlini, ki raste na gričih Nilgare v Južni Indiji in ki njen sok baje izleči tudi najhujši revmatizem. Bolečine izginejo in se baje nikoli več ne ponove. Indijski svečeniki te rastline goje, in prodajajo njih sok v obliki zdravil.

Rawshaw je vzel s seboj tri spremljevalce in odšel v Indijo iskat zdravilno rastlino. Prepričan je, da se mu bo potovanje izplačalo in da bo s svojimi spremljevalci obogatel, če se mu le posreči nabrati primerno količino zdravilnega zelišča. Mož ne dvomi o tem, da bo zdravilno rastlino našel, indijski svečeniki pa najbrž ne bodo zadovoljni, ko bodo zvedeli, da stika nekdo za njihovo tajno. Ni izključeno, da bodo hoteli s silo prepričati Angležu iskanje zdravilne rastline.

Za svoj pogreb je poskrbel 11 let pred smrtjo.

Neki čudak, po imenu Duncan Neale iz Shernona na Angleškem, je umrl te dni, je pa poskrbel za svoj pogreb že 11 let pred svojo smrtjo. Na pokopališču si je kupil grob prvega razreda, kjer si je dal postaviti nagrobni spomenik s svojim imenom. Duncan je živel okrog 20 let s svojim bratom Mojzesom, po njegovi smrti pa ga je dal pokopati z vsemi svečanostmi, nakar si je kupil svoj grob poleg njegovega. Dan po bratovem pogrebu je uredil tudi vse potrebno za svoj pogreb, nato pa se je oženil z deklico, ki jo je ljubil še iz mladosti. Ob svoji smrti je bil Duncan star 65 let.

V eni uri popolnoma siv

Mladi ameriški pilot Edgar Dikens je doživel te dni na nekem svojem poletu strašno pustolovščino. Ko je letel s svojim letalom iz Salmoja v Vau na Novi Gvineji, je imel prav ugodno vreme in se je že naprej veselil, kako lepo se mu bo njegov polet posrečil. Ko je letel že 9 ur, je nenadoma začutil na svoji nogi neki pritisk. Pogledal je navzdol in na svojo grozo opazil veliko kačo, ki se je vzpenjala proti njemu. Dikens je urno zgrabil kladivo in z enim samim, dobro merjenim udarcem razbil kači glavo. V istem trenutku pa je opazil še tri kače, ki so se zvijale okrog njegove druge noge. Pilot je spoznal, da se ne bo mogel boriti s kačami, ker je imel obe roki zaposleni z upravljanjem letala. Sklenil je poskusiti svojo srečo in ostati popolnoma negiben. V eni uri je prispel v Vau. Ko so ljudje prihiteli k njegovemu letalu, so ga morali izvleči iz aparata, ker je bil duševno popolnoma strt. Ko je odletel 27letni Dikens na to svojo pot, je imel ogljeno-črne lase, v eni sami zadnji uri poleta pa je popolnoma osivel.

Rešen na pragu smrti.

Nekaj sto metrov pred kolodvorom Piccadilly v Londonu je bilo te dni nekaj oseb priča prizora, ko se je pri prehodu čez železniško progo spodrsnilo 70letnemu starčku Charlesu Adamsu in je padel preko tračnic. V istem trenutku pa je že drevel izza ovinka brzovlak s sil-

no brzino, kakor vozijo pač samo angleški brzovlaki. Navzoči so smatrali, da je nesreča neizogibna, ko se je vlak nena doma ustavil tik pred starcem. Charlesa Adamsa, ki si je pri padcu zlomil nogo in zadobil nekaj lažjih poškodb na rokah, so prepeljali v bolnišnico. Sele tamkaj je Adams pozneje izvedel, da se je sicer neizogibni smrtni nesreči izognil le po izrednem naključju. Nekaj kilometrov pred Londonom so se vrata na nekem vagonu nenadoma odprla in tako poškodovala, da bi mogla zaradi nagle vožnje vsak trenutek odpasti. Vlakovodja je bil prisiljen zmanjšati brzino in je samo tako mogel zagledati starca na tračnicah ter pravočasno ustaviti vlak.

Umor staršev zaradi trajnih preprirov.

V mestu Dumbaru v severnoameriški zvezni državi Virginiji je pred dnevi ustrelil neki komaj 13letni deček z nekaj streli iz samokresa svojega očeta in mačeho. Ko ga je policija prišla, je izjavil, da je ubil starša zato, ker je bil že do grla sit njunih preprirov in psovnanj, s katerimi sta se dan na dan obmetavala.

Javna molitev za nogometno zmago.

Iz Varšave se poroča, da je imel v tamkajšnji katedrali neki kanonik z verniki svečane javne molitve za zmago poljskega moštva na nogometni tekmi v Pragi. Ta kanonik je sam izkušen športnik in je že večkrat dosegel v raznih kategorijah šampionat.

Mali oglasi

Razno

KOŽUHOVINO
vseh vrst dobite v veliki izbiri. Stare in ponošene jope preuredim po najnovejših pariških in dunajskih krojih. Jamčim za strokovno in solidno delo ter točno postrežbo. Peter Semko, krznar, Gosposka ulica 37. 4395

ZATEKEL SE JE PES
sive barve s črnimi lisami. Dobi se pri tvrdki L. Ornik. Koroška c. 9. 4392

Kupim

OMARA S ŠIPAMI
za trgovino, pribl. 2 m visoka in 1 m široka, se kupi. I. Kravos, Aleksandrova c. 13. 4334

Prodajam

NOVA, DVOSTANOVANJSKA HIŠA
poceni na prodaj. Vprašati: Frankopanova ulica 29. Čop Alojz. 4394

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO,
lepo, z električno razsvetljavo, oddam eni ali dvema osobama. Vrazova ulica 6, pritičje, levo. 7002

SPREJMEM GOSPODIČNO
kot sostanovalko. Naslov v upravi »Večernika«. 4369

Lokal

SOLNČNI LOKAL
oddam poceni. Dravska ulica 10, I. Benet. 4396

Oglašujte!

Josip Videmšek

kapetan I. kl. v rezervi in trgovec

dne 16. novembra po kratkem trpljenju nenadoma umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 18. novembra ob 15.45 na mestno pokopališče v Pobrežju.

Maribor, Celje, Jelšava, dne 17. novembra 1933.

Žalujoče rodbine: Videmšek, Pošinger, Prybil in Petelin.

4408

Prokop in Anica Grasselli ter rodbine dr. Mirko Grassellija in Petra Capka naznanjajo žalostno vest, da je njihov dragi oče, oziroma stari oče, gospod

Peter Grasselli

bivši ljubljanski župan, odlikovan z redoma Sv. Save II. in III. razreda in z redom Jugoslovanske krone III. vrste

danes sklenil svojo dolgo življenjsko pot.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 19. novembra ob pol 15. uri (pol 3. uri popoldne) izpred hiše žalosti, Mestni trg 25, na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1933.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega naznanila.

Brez posebnega obvestila.

Moja ljubljena soproga, ozir. sestra, gospa

Jania Robaš

soproga železničarja v p.

Je v petek, dne 17. novembra 1933 ob 1/25. uri zjutraj, v 67. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb blagopokojnice bo v nedeljo, dne 19. novembra ob 1/25. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 20. novembra ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, dne 17. novembra 1933.

Franc Robaš, soprog, v imenu vseh ostalih sorodnikov.